

Sinteza obiecțiilor și propunerilor
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 297-XIV din
24 februarie 1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor
eliberate din locurile de detenție

Nr.	Organul competent	Conținutul obiecției/propunerii	Decizia Ministerului Justiției
1.	Ministerul Finanțelor	<p>Punctul 10 de exclus, deoarece aplicarea măsurii propuse nu intră în competența Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.</p> <p>La pct. 13 în redacția propusă de litera a) din articolul 14, sintagma „respectarea cerințelor privind securitatea și protecția muncii” de substituit cu sintagma „respectarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă”.</p> <p>La pct. 17, sintagma „invalidii de gradele I și II” de substituit cu sintagma „persoane cu dizabilitate severă și accentuată”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Litera e) a fost expusă în redacție nouă, prin care sa stabilit că, una din atribuțiile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă este protecția socială în caz de șomaj a persoanelor eliberate din locurile de detenție.</p> <p>Totodată, menționăm faptul că, asigurarea dreptului persoanelor eliberate din locurile de detenție cu măsuri de protecție socială, este unul din obiectivele principale a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, prevăzut în punctul 8 obiectivul 4 a Hotărârii Guvernului nr. 832 din 14 iulie 2003 cu privire la reorganizarea Serviciului de stat pentru utilizarea forței de muncă.</p> <p>Se acceptă. Modificarea a fost efectuată</p> <p>Se acceptă.</p>
2.	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	<p>- la art. I, pct. 17. Conținutul articolului 17 se va expune în următoarea redacție: “Persoanele în etate cu dizabilități, care s-au eliberat din locurile de detenție și care nu au rude sau alte legături sociale, în caz de necesitate și cu acordul lor, beneficiază de servicii și prestații sociale în conformitate cu prevederile legislației.”.</p> <p>- la lit.d) din art. 5 al Legii 297 din 24 februarie 1999 (pct. 13 din</p>	<p>Nu se acceptă. Obiectul de reglementare a articolului 17 este asigurarea persoanelor eliberate din locurile de detenție cu un loc de trai. Alte garanții, servicii și prestări sociale pentru persoanele respective sunt stabilite prin alte norme ale Legii cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție (ex: art. 10, 11, 12, 13 garanții privind plasarea în câmpul muncii, art. 15 asigurarea cu spațiu locativ, art. 16 asistența medicală etc.).</p> <p>Se acceptă parțial.</p>

		<p>art. D), cuvintele “organizațiilor necomerciale” propunem de substituit cu cuvintele “organizațiilor societății civile”.</p> <ul style="list-style-type: none"> - la pct. 10 la lit. e) art. 11, se va expune în următoarea redacție: “asigurarea protecției sociale în caz de șomaj”. - la pct. 11, ce se referă la art. 12 cuvintele “de la locul de trai ” de înlocuit cu cuvintele “în a cărei rază își are domiciliul”. - la pct. 12, ce se referă la art. 13 propunem ca cuvintele “se înregistrează la oficiul de la locul de trai ales” de substituit cu cuvintele “se adresează la agenția în a cărei rază își au domiciliul”. - suplimentar la art. 12 propunem ca cuvintele “ cu privire la utilizarea forței de muncă” de substituit cu cuvintele “în domeniul ocupării forței de muncă”. - la lit. a) din art. 14 cuvintele “securitatea și protecția muncii” de substituit cu cuvintele “securitatea și sănătatea în muncă”. 	<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Din motivele expuse la pct. 7 al prezentei sinteze.</p> <p>Nu se acceptă. Din motivele expuse la pct. 7 al prezentei sinteze.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
3.	Ministerul Afacerilor Interne	<p>În partea ce ține de redacția expusă la pct. 2. Art. I a proiectului, considerăm necesar excluderea sintagmei “determină politica de stat în domeniul tutelei poaptenitenciare”, deoarece politica de stat se încadrează în documentele de politici (strategii, concepții, planuri naționale de acțiuni), având la bază obiecte și sfere de reglementare distincte, și în acest sens prevederile date nu se încadrează în obiectul și sfera de reglementare a legii.</p>	<p>Nu se acceptă. DEX-ul definește cuvântul „determină” – cauză pentru apariția sau dezvoltarea unui fapt, a unui fenomen, a fixa printr-o înțelegere prealabilă, ori articolul 1 din proiect, stabilește în prealabil (instituie la mod general) apariția și dezvoltarea politicii de stat în domeniul tutelei postpenitenciare. Determinarea politicii de stat constă în crearea sistemului de stat și unicitatea politicii de stat în domeniul tutelei postpenitenciare, acordarea asistenței garantate de stat și susținerea persoanelor eliberate din locurile de detenție în adaptarea lor în societate după eliberare, asigurarea protecției, realizarea și respectarea drepturilor persoanelor eliberate din locurile de detenție, principii enunțate în articolul 1¹ al proiectului de lege.</p> <p>Prin elaborarea de strategii, concepții se va reglementa, în mod detaliat, diferite programe și planuri de acțiuni în domeniul probațiunii postpenitenciare.</p>
4.	Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova	<p>Avocații parlamentari susțin modificările propuse, care incontestabil vor contribui la consolidarea cadrului normativ în domeniul respectiv.</p> <p>Avocații parlamentari nu susțin modificările care urmează a fi</p>	<p>Se acceptă. Propunerea a fost inclusă în articolul 15¹</p>

		<p>propușe la alineatul (1) al art. 15¹ ca după cuvintele „indemnizație unică” să fie introduse cuvintele „și doar la prima eliberare din locurile de detenție”. Instituind o asemenea plată pentru persoanele care se eliberează din penitenciar după executarea definitivă a pedepsei statul și-a propus să faciliteze integrarea și adaptarea foștilor condamnați la prima etapă a perioadei post-eliberare. Această sumă, în opinia avocaților parlamentari, este unica sursă de existență și foarte importantă pentru persoanele ce se eliberează din detenție. Astfel, achitarea indemnizației doar pentru condamnații care au ispășit pentru prima dată pedeapsa privativă de libertate reprezintă o normă cu caracter discriminatoriu, în raport cu condamnații care au ispășit repetat o pedeapsă privativă de libertate nu vor putea beneficia de o asemenea indemnizație, ei fiind lipsiți de orice sursă de existență la eliberare. Statul nu va asigura condiții pentru un trai decent și nu va contribui la realizarea respectării dreptului la un trai decent pentru aceste persoane.</p> <p>Centrul pentru Drepturile Omului a examinat petiții în care se invocă interpretarea discriminatorie a prevederilor art. 15¹ nefiind achitată indemnizația în cauză sub pretextul că este „unică”. Astfel instanțele judecătorești au dat câștig de cauză condamnaților care au ispășit repetat pedeapsa cu închisoarea și cărora autoritățile penitenciare le refuza achitarea indemnizațiilor de eliberare din penitenciar.</p> <p>În acest context considerăm, că începînd cu a doua eliberare din locurile de detenție, s-ar putea indica indemnizația unică în mărimea cel puțin a minimului de existență pe republică.</p>	
5.	Departamentul Instituțiilor Penitenciare	<p>La art. 5 lit. d) propunem după cuvîntul “organizațiilor” de completat cu cuvintele “comerciale sau necomerciale”.</p> <p>Propunem următoarea redacție a lit. c) a art. 8:</p> <p>„c) acordarea de asistență și coordonarea activităților între instituțiile penitenciare și serviciul de probațiune prin elaborarea și implimentarea programelor de reintegrare a acestora în societate pînă la eliberarea lor din detenție.”. Redacția respectivă va asigura o politică eficientă a statului în adaptarea socială a deținuților în condiții optime și pentru a asigura și o continuitate firească a acesteia, întrucît procesul de reintegrare socială a a deținuților începe încă în locurile de detenție.</p>	<p>Se acceptă parțial. Completarea a fost efectuată.</p> <p>Se acceptă.</p>
6.	Compania Națională de	<p>La punctul 16 din proiect, Articolul 16 de expus în redacția nouă cu următorul cuprins:</p>	<p>Se acceptă parțial. Alineatul unic al art. 16 a fost modificat prin introducerea sintagmei “<i>Legii</i>”</p>

	Asigurări în Medicină	<p><i>“Articolul 16. Dreptul la asistență medicală</i> <i>Persoanele eliberate din locurile de detenție beneficiază de asistență medicală în conformitate cu prevederile Legii nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.”.</i></p> <p>În acest sens, se prezumă rectificarea conținutului Notei informative la proiectul respectiv, vis-à-vis de asigurarea medicală în contextul Legii cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție.</p>	<p><i>nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.”.</i></p> <p>Se acceptă. Nota informativă a fost redactată</p>
7.	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	<p>1. La pct. 10 la art. 11, propunem ca textul de la lit. e) să aibă următorul cuprins: “e) asigurarea protecției sociale în caz de șomaj”.</p> <p>2. La pct. 11, ce se referă la art. 12 cuvintele “de la locul de trai” de înlocuit cu cuvintele “în a cărei rază își are domiciliul”.</p>	<p>Se acceptă. Litera e) a fost expusă în redacția propusă.</p> <p>Nu se acceptă. Art. 1 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova proclamă că, demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme, a căror respectare și protecție este o obligație a statului. Una din libertățile fundamentale ale omului constituie dreptul la libera circulație, consfințit în art. 27 din Constituție. Exercițiul unor drepturi sau a unor libertăți, conform art. 54 din Constituție, poate fi restrâns numai prin lege și dacă se impune după caz pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice.</p> <p>Existența instituției "viza de reședință" (sau a "vizei de domiciliu") în legislația Republicii Moldova, utilizarea ei în raporturile sociale vine în contradicție cu normele și principiile constituționale expuse mai sus, constituind o piedică în exercitarea dreptului cetățenilor Republicii Moldova la libera circulație.</p> <p>Mai mult ca atât, Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 16 din 19.05.1997 privind controlul constituționalității dispozițiilor pct.10 alin. 2 din Regulamentul cu privire la modul de perfectare și eliberare a actelor de indentitate ale Sistemului național de pașapoarte a constatat că, formele și metodele înregistrării și evidenței populației în stat nu trebuie să vină în contradicție</p>

		<p>3. La pct. 12, ce se referă la art. 13 propunem ca cuvintele “se înregistrează la oficiul de la locul de trai ales” de substituit cu cuvintele “se adresează la agenția în a cărei rază își au domiciliul”.</p> <p>4. Suplimentar la art. 12 propunem ca cuvintele “cu privire la utilizarea forței de muncă” de substituit cu cuvintele “în domeniul ocupării forței de muncă”.</p>	<p>cu art. 27 alin. (2) din Constituție, care stipulează: "Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară"., declarând că obligativitatea obținerii "vizei de reședință" (sau a "vizei de domiciliu") este în contradicție cu principiul enunțat.</p> <p>Astfel, introducerea cuvintelor “în a cărei rază își are domiciliul”, ar leza drepturile și libertățile persoanelor eliberate din locurile de detenție în partea ce ține de alegerea unui loc de muncă prin impunerea obligatorie a vizei de domiciliu:</p> <p>Nu se acceptă. Din aceleași motive expuse mai sus</p> <p>Se acceptă.</p>
8.	Ministerul Sănătății	Lipsă de obiecții și propuneri	
9.	Ministerul Educației	Lipsă de obiecții și propuneri	
10.	Ministerul Tineretului și Sportului	Lipsă de obiecții și propuneri	
11.	Institutul Național al Justiției	Lipsă de obiecții și propuneri	
12.	Procuratura Generală	Lipsă de obiecții și propuneri	